Västmanlands Ornitologiska Förening

Verksamhetsberättelse 2021

Verksamhetsberättelse för Västmanlands Ornitologiska Förening 2021

Styrelsen för VOF lämnar härmed följande verksamhetsberättelse för 2021

Styrelsens sammansättning

Johan Karlsson	Ordförande
Christina Bredin,	Vice Ordförande och redaktör
Marjatta Ericson	Sekreterare
Per Hagström	Kassör
Niclas Lignell	Ledamot - Fågelskyddsansvarig
Jacob Rudhe	Ledamot
Seppo Leppälampi	Ledamot
Kalle Källebrink	Ledamot
Andreas Porswald	Ledamot
Leena Zander	Ledamot
Erik Berg	Ledamot

Valberedning: Per Eriksson, Brith Isaksson och Staffan Liljeqvist
Revisorer: Gunnar Lignell och Erik Westman
Revisorsuppleant: Ulf Carlson

Vid decembers utgång hade vi **850** medlemmar varav 544 var rena VOF-medlemmar och 306 var integrerade BirdLife-medlemmar.

Styrelsen har haft 7 sammanträden under verksamhetsåret samt ett konstituerande möte i anslutning till föreningens årsmöte.

På grund av pågående pandemi har merparten av dessa styrelsemöten hållits på distans via olika digitala mötesplattformar. Något vi uppskattat eftersom avstånden inom vår region annars försvårar en hög närvaro på våra möten.

Styrelsen har under året representerat föreningen under riksföreningens stämma med två delegater. Vi har också deltagit i BirdLife Sveriges svealandsmöte där en representant deltog.

Regionalt har vi haft ett årligt möte med Länsstyrelsen med två representanter från oss. Vi lyfter fågelfrågor och presenterar föreningen.

Pandemianpassningar

Precis som förra året har vår verksamhet påverkats av den pågående pandemin även om det gått upp och ned och vårt hopp om en återgång till det normal lever.

Att vara ute i skog och mark är något som rekommenderats av folkhälso-myndigheten, vilket på sätt och vis passar oss eftersom en stor del av vår verksamhet bedrivs utomhus.

Den individuella verksamheten i form av inventeringar, enskild fågelskådning mm har alltså inte påverkats utan fortgått som vanligt.

Däremot har våra möten och gruppaktiviteter påverkats i skiftande omfattning.

Fågelskydd

Under året har VOF styrelse behandlat ett antal remisser, vissa med yttrande (skyddsjakt, vindkraft och kraftledningsexplotering) och andra utan vidare åtgärder! Vi har också en fast representant i skötselrådet för Asköviken och en årlig kontakt med Länsstyrelsen i Västmanland som formellt handlar om vår fågelrapport, men också lyfter frågor om fåglar i stort och smått.

Asköviken

Skötselrådet i Asköviken träffades två gånger under 2021 med sammankallande Mats Harrysson från Länsstyrelsen och övriga deltagare: Stadsbiolog från Västerås stad , Representant från Naturskolan Asköviken

På dessa två möten behandlades

länsstyrelsens budgetutfall för 2021, skötselplan och de åtgärder som planeras och börjat genomföras för ökad tillgänglighet för Askövikens naturreservat. Här har VOF föreslagit fler P möjligheter på Tidösidan för att sprida det ökade besökstrycket och locka till besök i flera delar av Naturreservatet.

Foto: Johan Karlsson

Under året har Askövikens strandängar kunnat hävdas enligt rullande schema och enligt plan. Flera bord för vila och fika har kommit ut i området.

Vidare har VOF under året i detta forum tagit upp frågan om kontroll av tranors predation på skrattmås VOF har fortsatt påtalat för Länsstyrelsen att överväga ett införande av beträdnadsförbud för delar av Tidöborgen området mellan 1:a februari och 1:a augusti.

VOF föreslår vidare att perioden för fågelskyddsområdets tillträdesförbud från sjönsidan fortfarande bör utredas. VOF förordar tillträdesförbud både tidigare på våren och senare på hösten. Det varmare klimatet aktualiserar frågan då den tidigare islossningen möjliggör störande båttrafik tidigare och det medför dessutom att rastande fåglar blir kvar i viken senare på året. Statistik över rastande fåglar finns.

VOF:s representant i skötselrådet har varit Niclas Lignell

Slagårda

VOF har vidare under året haft en kontinuerlig dialog med Sveaskog kring Slagårdaområdet och den problematik granbarkborren skapat i angränsande område som sparats med hänsyn till fågelfaunan. Samma är fallet med Västerås stad och avverkning av granbarkborre angripen skog på Björnön utanför Västerås.

Kontakt med Länstyrelsen i Västmanland

Vi har årligen möten med länstyrelsen som formellt handlar om att vi ska komma överens om fågelrapporten som vi levererar till dem. Under detta möte finns också tillfälle att lyfta andra frågor som rör fåglar.

I år deltog Johan Karlsson, Christina Bredin och Kalle Källebrink på detta möte och förutom fågelrapporten diskuterade vi arbetet med ortolansparv i Västmanland där Lst presenterade resultat från inventeringar i Kungsörs kommun.

Från vår sida lyfte vi problematiken kring större fåglar som tranor, svanar och gäss, där markägare drabbas och där vi ser risker för att konflikter mellan jordbruket och fågelskyddsarbete kan uppstå.

Länsstyrelsen berättade hur de jobbar och vi framförde var gäss som är skyddsvärda rastar och kom med förslag på områden där extra skydd och stöd till markägarna borde införas.

Media

Medlemstidningen Fåglar i Västmanland

Redaktör: Christina Bredin. Distribution: Ulf Carlson
Tidningen gavs ut med 4 nummer varav ett dubbelnummer.
I dubbelnumret 2-3 publicerades vår fågelrapport för 2020.

VOF i media

Under året har representanter för föreningen förekommit i media ett antal gånger.

När Pilgrimsfalkarna i Västerås och Köping var på väg mot häckning uppstod ett stort intresse och media bjöds in av oss och var med vid ringmärkningen av de ungar som kläcktes i Västerås.

Sen fick vi som vanligt svara på frågor från media kring Vinterfåglar inpå knuten.

Hemsidan och Sociala medier

VOF:s hemsida ligger under BirdLife Sveriges plattform och ansvariga för hemsidan under året har varit Christina Bredin, Nori Ahari och Johan Karlsson. Förändringsarbetet som genomfördes under 2018 har gett resultat och integreringen med andra plattformar som Facebook fungerar nu mycket bättre, vilket gör att vi nu når längre ut med nyheter och information.

Utöver vår hemsida finns vi också på Facebook och Instagram.

På Facebook har vi en sida och en grupp. På sidan lägger vi upp länkar till vår hemsida om nyheter och evenemang. Där kan också utomstående kontakta oss.

Fåglar i Västmanland heter vår facebookgrupp och den fungerar mer som ett diskussionsforum Vi har under året sett en ökande aktivitet i gruppen och har den 10/1 2022 1117 medlemmar.

Instagram har legat vilande under året, men där är tanken att lägga upp bilder på aktiviteter @vofbird heter vi där.

Fågelforskning

Inom föreningen bedrivs forskning på flera olika nivåer, alltifrån deltagande som inventerare i nationella forsknings- och miljöövervakningsprojekt till medborgarforskning genom att rapportera fågelobservationer till Artportalen. Aktiva inom föreningen driver även ett antal egna amatörforskningsprojekt som både fokuserar på specifika arter och enskilda områden inom landskapet.

Regionala rapportkommittén (Rrk)

Markus Rehnberg.(sammankallande och rapportmottagare)
Thomas Pettersson, Jörgen Lindberg, Anders Carlberg, Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström.

Rrk har producerat Fågelrapporten för Västmanland 2020 som presenterades i FiV nummer 2-3 2021, Fågelrapporten baseras på de fåglar som rapporteras in på artportalen och kvalitetsgranskas där av Rrk. Kommittén delar upp arbetet mellan sig både artmässigt och geografiskt.

På hemsidan finns nu en guide för hur man rapporterar på Artportalen.

Hälleskogsbrännan 2021

Efter att vi avslutade det stora projektet med inventeringar på Hälleskogsbrännan efter 6 år pågår just nu en sammanställning av all den data vi fått in och en slutrapport kommer att skapas.

Då nattskärrorna fortfarande ökat på området har vi fortsatt att inventera våra nattpunkter på de vägar där vi fick ihop inventerare.

Ansvariga har varit Sören Larsson och Gunnar Lignell.

Projekt Pilgrimsfalk

Detta projekt pågår inte längre, men eftersom pilgrimsfalk etablerat sig i Västerås och Köping fortsätter vi att bevaka dem och ringmärker de ungar som kläcks.

Efter att hanen i Västerås dog 2020 var det länge osäkert om det skulle bli någon häckning där, men i april blev det full fart då en ny hane dök upp och under någon kväll kunde vi i webkameran se ytterligare en falk och att det pågick någon form av uppgörelse.

Morgonen efter var allt som vanligt igen och honan och den unga hanen fortsatte och gick till häckning.

3 ungar blev flygfärdiga och ringmärkta Två honor och en hane.

I Köping blev det tyvärr ingen häckning, men pilgrimsfalkar observeras kontinuerligt kring silon i Norsa och vi hoppas på nya häckningar även där.

Uggleveckan

Som vanligt arrangerades en Uggleveckа under vecka 12 då vi uppmanade medlemmar och fågelintresserade att ge sig ut och lyssna och rapportera in ugglor de såg och hörde.
Det rapporterades 267 ugglor av 9 arter under veckan 2021.

Antalet hörda ugglor under uggleveckan de senaste åren befinner sig inom samma antalsram. T.ex. 276 ugglor 2017, 355 ugglor 2018, 254 ugglor 2019 och 278 ugglor 2020.

Variationen tros främst bero på aktiviteten bland fågelskådare än att ugglorna minskar.

Vädret spelade också en stor roll och under 2021 var februari mycket mild och på artportalen kan man se att aktiviteten på ugglorna var hög redan en tid före uggleveckan.

Under alla år vi arrangerat Uggleveckan är det Sören Larsson som ansvarat och sammanställt datan från våra rapporter och skrivit en ugglerapport.

Nu har han meddelat styrelsen att någon annan får ta över och vi letar efter en ersättare och tackar Sören för allt det jobb han lagt ner under alla år.

Sjöfågelinventeringen

Sjöfågelrutterna (sjöfågelinventeringen) Västmanlands ornitologiska förening ansvarade under året för det regionala arbetet med sjöfågelrutterna, en nationellt samordnad inventering av sjöfåglar under häckningstid i alla former av våtmarker.

Inventeringen är ett samarbete mellan Birdlife Sverige, samtliga regional-föreningar och Svensk Fågeltaxering (Lunds universitet).

Syftet med inventeringen är huvudsakligen att samla in data som kan användas för att beräkna trender för våtmarksfåglar, d.v.s. att följa populationsförändringar över tiden, men även att öka intresset för att inventera och arbeta med miljöövervakning på ideell basis.

Resultaten från inventeringen publiceras årligen i en rapport från Svensk fågeltaxering.
Under årets inledande månader gjordes ett antal informationssatsningar både på hemsidan och i tidningen för att få fler intresserade av att delta i inventeringen. Kontakt togs även med några av landskapets lokala fågelklubbar. Ett flertal personer anmälde sitt intresse vilket resulterade i att 73 sjöar eller våtmarksområden kunde inventeras under maj månad.

Foto: Jörgen Lindberg

Flest nya områden tillkom i Arboga, Köping och Skinnskattebergs kommun, huvudsakligen till följd av samordnade insatser från lokalklubbarna.

Totalt deltog 28 inventerare, som alla tackas för sin insats!

Kontaktperson för sjöfågeltaxeringen i Västmanland är Jacob Rudhe

Ringmärkning

Efter förra årets uppstart av standardiserad CES-märkning i VOF:s regi fortsatte ringmärkningen in på hösten vid Skopan på södra Björnön.

Foto: Johan Karlsson

Fjolårshöstens gynnsamma betingelser vid Skopan ledde till att inblandade beslutade att flytta CES-märkningen från Önstensborg inför årets säsong.

Årets betydligt högre vattenstånd resulterade dessvärre i vattenfyllda nätgator och mödosamt vadande under större delen av säsongen. Märkningen kunde trots detta genomföras enligt standarden för CES, med 11 fullständiga tillfällen mellan maj och augusti. Ett märktillfälle ställdes in på grund av kraftigt regn. Under säsongen inhandlades vadarbyxor, och ytterligare planer finns för att få till stånd spänger i nätgatorna, för att underlätta arbetet under kommande säsonger.

Totalt hanterades 215 fåglar av 24 arter under året. Av dessa ringmärktes 184 stycken, övriga 32 utgjordes av kontroller av redan ringmärkta fåglar. Vanligaste arterna i fångsten var blåmes (31), rörsångare (28) och trädgårdssångare (18). Flest fåglar (42) fångades under det tionde märktillfället, 4 augusti, då fångsten i huvudsakligen utgjordes av ungfåglar. Mest förvånande i fångsten var möjligen de tre skogssnäppor som fångades under den nionde märkomgången.

På grund av rådande pandemi och restriktioner gjordes inga stora ambitioner att locka besökare. Förhoppningen är nyfikna och intresserade besökare ska kunna närvara i högre grad framöver.

Huvudansvarig för ringmärkningen har varit Niclas Lignell.

Fågelintresse

Aktiviteter

Vår exkursionsverksamhet vänder sig främst till medlemmar men det finns inget medlemskrav för att deltaga vid enskilda exkursioner eller utflykter. Gillar man det vi gör tror vi att man blir medlem. Om vi erbjuder en öppen verksamhet får fler chans att se vad vi gör och ta del av vår gemensamma kunskap och på så sätt ökar vi intresset för fåglar och naturen i Västmanland.

Precis som förra året fick vi ställa in de längre resorna och exkursionerna och programgruppen fick vara flexibla och beredda på snabba förändringar, men i stort sett genomfördes det mesta som vi planerat.

I januari åkte vi till Eskilstuna och Ekeby Våtmark.

Foto: Johan Karlsson

Artrallyt som är vår förenings stolthet när det kommer till att engagera medlemmar och deltagare ville vi under inga omständigheter ställa in. Att skåda ansvarsfullt tillsammans var det som gällde, vi anpassade reglerna så att t ex minst antal körda mil inte längre gällde för att skilja lag på lika poäng. Vi gjorde det också tillåtet att tävla ensam. (dock som en sista utväg för att inte behöva ställa in sitt eget deltagande)

Den sen 2020 instiftade EKO-klassen var något vi uppmuntrade och den traditionsenliga återsamlingen genomförde vi på digitalt på ZOOM.

För att erbjuda icke bilburna deltagare en exkursion höll vi i februari en stadsvandring i Västerås där vi gick genom staden och tittade på övervintrande fåglar, där kungsfiskarna i hamnen var de mest minnesvärda.

I början av mars deltog vi i den årliga örnräkningen som hålls runt om i Mälardalen under ledning av Rördrommens fältstation. Rapphönan hade en offentlig räkning vid Gäddeholms hamn i Västerås och vid Frövisjön stod våra Unga fågelskådare.

Senare i mars hade vi vår årliga ugglevecka.

Istället för att göra en längre exkursion till någon större fågellokal söderut valde vi i år att hålla en heldagsexkursion på hemmaplan. Spelande orrar, trädlärkor och rastande gäss i Svartådalen.

För andra året i rad arrangerade vi ett Påskrally där det gäller att se så många arter som möjligt under påskhelgen.
23 deltagare hittade tillsammans 125 arter.

Under maj och juni hölls våra onsdagsvandringar på Hässlö. Dessa begränsades till 8 deltagare och föranmälan krävdes.

Foto: Johan Karlsson

I mitten av juni rullade en lång karavan med bilar ut från Vallby Friluftsmuseums parkering på väg mot Svartådalen. Med 10-bilar blev det en utmaning att göra korta stopp på små vägar för att lyssna efter nattfåglar, men vi klarade det.

I slutet av juli och början av augusti sträckskådade vi vid Kvicksundsbron fyra onsdagar på raken.

Under tidig höst lättade restriktionerna och vi bjöd återigen in till samåkning.

En blåsig dag i augusti åkte vi till Hjälstaviken och i slutet av september var det dags för draglördag. En ospecifiserad exkursion där vi lät larmen styra vart vi skulle åka. För första gången på mycket länge lyckades vi få till ett drag som gav flera deltagare kryss.

I och med de lättade restriktionerna kunde vi också genomföra Euro Birdwatch day tillsammans med Naturskolan i Asköviken, men vädret och kanske ovanan att röra sig ute bland folk gjorde att vi inte fick så många besökare.

Vi kunde också hålla vårt höstmöte i november där vi träffades i St Larsgården i Hallstahammar och lyssnade på intressanta föredrag.

Foto: Nori Ahari

Helgen efter höstmötet gjorde vi ett kärt återseende när vi återigen besökte lavskrikorna i Kittan efter ett uppehåll året innan.

Vi märker dock av att en viss försiktighet smugit sig in bland deltagare och när vi nu erbjudit samåkning så har intresset inte varit som det var innan pandemin. Adventskådningen som vi planerade att hålla i december ställdes in på grund av att ingen anmälde sig. Något som inte hänt på väldigt länge för oss.

Studiecirklar

Under hösten kunde vi äntligen starta upp studiecirkelverksamhet tillsammans med Studiefrämjandet igen.

Under ledning av Nori Ahari och Marjatta Ericson kunde vi hålla en studiecirkel med 6 deltagare som träffats 8 gånger under hösten.

Rapphönan

Årets första rapphöneträff i januari var digital, därefter träffades Rapphönan regelbundet utomhus till oktober då vi återgick till inomhusträffar. I Artrallyt deltog två rapphönelag.

Första lördagen i mars räknade vi som vanligt örnar från Gäddeholms brygga och under maj och juni inventerades ett antal holkar på södra Björnön.

Foto: Christina Bredin

På EurobirdWatch day i början av oktober fanns Rapphönan med som funktionärer vid Naturskolan.

VOF:s Dagledigа 2021

Foto: Lennart Urby

Dagledigа har under året ökat antalet medlemmar i nätverket till 60. Gruppen har som mål att träffas varje torsdag med undantag för helger och ett längre sommaruppehåll.

Verksamheten under 2021 påverkades starkt av corona pandemin. Tidigare år - före pandemin - redovisades 38-40 träffar per år. Under 2021 har gruppen haft 12 träffar, de flesta under hösten.

Ett mindre antal zoommöten har genomförts. Inga inomhusmöten har genomförts. Träffarna har medvetet genomförts i närområdet på cykelavstånd.

Några terminsprogram har inte upprättats. Utflyktsmålen har i stället meddelats via e-post med ett par veckors framförhållning. Detta för att lättare kunna anpassa verksamheten till pandemirekommandationerna.

Övrig information och rapportering av resultat har också genomförts via Dagledigas facebookgrupp.

Dagledigas holkgrupp har under året haft 16 träffar. Inriktningen av verksamheten har bestått av rensning och reparation av holkar samt uppsättning av nya holkar för småfågel, ugglor och plattformar för lappuggla. Gruppen har vidare fullföljt inventeringar och deltagit i ringmärkning inom göktyte-och rödstjärtprojekten samt inventering av uggleholkar.

Vidare har gruppen medverkat vid ringmärkningen av pilgrimsfalksungarna på Lantmännens silo i Västerås. Falklådan på VAFAB:s gasanläggning i Västerås har tagits ner och kontroll av falklådan på Kolbäcks vattentorn har genomförts.

Unga fågelskådare

Det nystartade nätverket för Unga fågelskådare fick en tuff start när corona-pandemin spred sig över världen.

Foto: Johan Karlsson

Tanken med nätverket var att de unga skulle kunna sköta sig själva, med stöd av vuxna för att ordna skjuts till olika platser där de kunde skåda.

Under året har de bemannat en station för örnräkning vid Frövisjön och varit mycket aktiva och drivande vid vår CES-märkning på Skopan.

Västerås 2020-01-23

Johan Karlsson	Christina Bredin	Marjatta Ericson	Per Hagström
Kalle Källebrink	Seppo Leppälampi	Niclas Lignell	Jacob Rudhe
Andreas Porswald	Leena Zander	Erik Berg	